

## «Бекітемін»

**«Дарын» РҒПО директоры**

**Г. Тұрсынов**

« 5 » *май* 2023 ж.

**Жалпы білім беретін мектептердің оқушылары арасында  
Республикалық Абай оқуларын өткізу  
Ережесі**

## I. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже «Білім беру туралы» Қазақстан Республикасының заңына, Қазақстан Республикасының 2020-2025 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес және жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасындағы республикалық Абай оқуларының (бұдан әрі – Абай оқулары) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметінің қамсыздандырылуын, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және жеңімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау тәртібін белгілейді.

2. Абай оқуларының ұйымдастырушысы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы (бұдан әрі – «Дарын» РҒПО) болып табылады.

3. Абай оқуларының негізгі мақсаты қазақ халқының әдеби мұраларын дәріптеу, мектеп оқушыларының классикалық әдебиеттерді оқуға деген қызығушылықтарын арттыру.

4. Абай оқуларының негізгі міндеттері Абай және Шәкәрім шығармаларындағы эстетикалық талғам мен тұлғалық қасиетті насихаттау, ұлылар поэзиясына, ұлттың рухани мұрасына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

## II. Абай оқуларының қатысушылары

1. Абай оқуларының қатысушылары білім беру ұйымдарының барлық типтері мен түрлерінің 8-11(12) сынып оқушылары болып табылады. Республикалық қорытынды кезеңіне облыстық кезеңнің жеңімпаздары мен жүлдегерлері қатыса алады. Әр командада 6 оқушы (әр номинацияға – 1 оқушы) және 1 жетекші болуы тиіс.

2. Команда жетекшілері қатысушылардың Абай оқулары өткізілетін жерге барар жолда, оның өту барысында және тұрғылықты жеріне қайтар жолда өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігіне жауапты. Жетекшілер білім ұйымдарының шешімімен тағайындалады.

### III. Абай оқуларын ұйымдастыру және өткізу тәртібі

*Handwritten signature*

1. Абай оқулары 3 кезеңде өткізіледі:

1 кезең – аудандық (қалалық) білім басқармаларымен өткізіледі;

2 кезең – облыстық, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармаларымен, республикалық білім беру ұйымдарымен, ДББҰ «Назарбаев Зияткерлік мектептерімен» өткізіледі;

3 кезең – республикалық, қорытынды. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне әр өңірден 6 оқушы (6 номинация бойынша) қатысады.

2. Абай оқулары 6 номинация бойынша өткізіледі:

1. **«Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы»** номинациясы – Абай өлеңдерін жатқа оқу конкурсы. Қазылар алқасы бұл номинацияда оқушы жатқа білетін Абай шығармаларын мінерлеп оқуына және санына байланысты бағалайды.

2. **«Абайдың қара сөздері»** номинациясы бойынша Абай қарасөздерін жатқа, мәнерлеп оқу. Бұл номинация бойынша Абай қарасөздерін толық біліп, семантикалық ерекшеліктерін түсінуі бойынша бағаланады.

3. **«Абайдың ақын шәкірттерінің шығармалары»** номинациясы бойынша Шәкерім Құдайбердіұлы, Ақылбай Абайұлы, Мағауия Абайұлы шығармаларын жатқа оқу. Бұл номинация бойынша шығарма мәтіндерін жатқа, мәнерлеп айтуы, толық білуі бойынша бағаланады.

4. **«Көңілім әнді ұғады»** номинациясы – оқушының Абай және Шәкерім әндері мен күйлерін орындау шеберлігі бағаланады.

5. **«Жүйріктен жүйрік озар жарысқанда»** номинациясы – оқушылардың өз шығармалары (поэзиялық) бағаланады.

6. **«Ұлылар әлемі»** Абай мен Шәкерімнің шығармашылығына, рухани болмысына қатысты тақырыпқа (ұсынылған тақырыптардан таңдау) эссе жазу.

Қатысушының теориялық білімін, шығармашылық қабілетін тексеру мақсатында эссе жұмысы бойынша арнайы 3 тақырып ұсынылады. Оқушы берілген бір тақырыпты таңдайды, эссені жазу уақыты - 1 сағат 30 минут.

3. Абай оқуларының өткізу барысын қадағалау және ұйымдастыру жұмысының дайындығын іске асыру үшін ұйымдастыру комитеті құрылады.

Ұйымдастыру комитеті Абай оқуларының қорытынды кезеңінің өткізілу орнын белгілеп, дайындық жұмыстарын жүргізуде тікелей басшылық етеді, қазылар алқасының құрамын, қатысушылардың тізімін, конкурстың өткізу бағдарламасын бекітіп, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

4. Қазылар алқасының құрамына жоғарғы оқу орындарының ғалымдары, белгілі жазушы, журналистер, білім беру ұйымдарының білікті мұғалімдері кіреді.

Қазылар алқасы қатысушылардың білімі мен өнерін бағалайды, ұйымдастыру және өткізу барысындағы мәселелерді талқылайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

Абай оқуларын өткізу туралы ақпараттық хат және өткізілу Ережесі [www.daryn.kz](http://www.daryn.kz) сайтында орналастырылады.

5. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне тіркелу және қатысуы жөнінде сұраныс хатты облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ, Республикалық білім беру ұйымдары хат арқылы ұйымдастыру комитетіне конкурстың өткізілуіне 20 күн қалғанға дейін жіберу қажет.

Ұйымдастыру комитетінің мекенжайы: Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8, Алтын Орда Бизнес орталығы, 308 каб., тел: +7 (7172) 57-01-60, e-mail: [info@daryn.kz](mailto:info@daryn.kz).

#### **IV. Қорытындылау және марапаттау**

1. Абай оқуларының жеңімпаздары мен жүлдегерлері әрбір номинация бойынша қатысушылардың жалпы санының 45 % құрайды.

2. Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігінің I, II, III дәрежелі дипломдарымен, дәрежеге сәйкес алтын, күміс, қола медальдарымен және «Дарын» РҒПО-ның дипломдарымен (номинация бойынша), грамоталарымен марапатталады. Дәрежелі дипломдардың саны келесі пропорция бойынша анықталады: I дәрежелі дипломдармен жеңімпаздардың 20%-ы, II дәрежелі – 30%-ы, III дәрежелі – 50%-ы марапатталады.

3. Абай оқуларына жеңімпаздар мен жүлдегерлер дайындаған мұғалімдерге «Дарын» РҒПО-ның «Алғыс хат» беріледі.

4. Барлық қатысушыларға қатысқанын растайтын қатысушы сертификаты беріледі.

#### **V. Қаржыландыру**

1. Абай оқулары бекітілген сметаға сәйкес қаржыландырылады.

